

Sygn. akt IV CSK 577/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
przeciwko D. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt V AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący D. M. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wskazując, że Sąd Apelacyjny dopuścił się uchybień prawa procesowego mających istotny wpływ na wynik sprawy. Uchybienia te polegały w szczególności na nieprawidłowym zastosowaniu art. 381 k.p.c. i oddaleniu zgłoszonych przez skarżącego wniosków dowodowych oraz pominięciu wniosków dowodowych zgłoszonych w toku postępowania apelacyjnego, których potrzeba powołania powstała już po złożeniu apelacji.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań.

Zarzucone uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała na stwierdzenie, by była ona – w przedstawionym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Z motywów zaskarżonego wyroku wynikało, że powołane przez pozwanego dowody miały służyć wykazaniu wiarygodności wzajemnej objętej zarzutem potrącenia zgłoszonym w apelacji, a odmowa ich przeprowadzenia w postępowaniu apelacyjnym miała przyczynę w tym, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut potrącenia, w zakresie, w którym odwołuje się do określonych faktów, może być oparty jedynie na faktach i dowodach wykazanych w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub dopuszczalnych w postępowaniu apelacyjnym zgodnie z art. 381 k.p.c. Podniesienie zarzutu potrącenia dopiero na etapie postępowania apelacyjnego kolidowało w związku z tym, zdaniem Sądu Apelacyjnego, z art. 503 § 1, art. 381 i art. 6 § 2 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący, poza stwierdzeniem, że potrzeba powołania dowodów powstała już po złożeniu apelacji, nie powołał juretrycznej argumentacji, odwołującej się do konkretnych norm prawnych, orzecznictwa lub poglądów doktryny, wskazującej na nieprawidłowość stanowiska Sądu Apelacyjnego i to w stopniu prowadzącym do oczywistej wadliwości zaskarżonego wyroku. Nie można się też zgodzić z wyrażonym we wniosku twierdzeniem, że nieprzeprowadzenie wnioskowanych dowodów było równoznaczne z nierozpoznaniem istoty sprawy, skoro Sądy *meriti* orzekły o żądaniu powództwa.

Podkreślenia wymagało, że na etapie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy bada jedynie – na co wielokrotnie wskazywano w judykaturze – przyczyny kasacyjne i ich uzasadnienie. Nie ocenia natomiast podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, stanowiących odrębny konstrukcyjnie element skargi kasacyjnej (por. art. 398⁴ § 1 pkt 2 i art. 398⁴ § 2 k.p.c.), który może podlegać badaniu dopiero po pozytywnym przesądzeniu, że skarga kasacyjna

spełnia przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania. W interesie skarżącego jest zatem takie sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, by przekonywał on Sąd Najwyższy o oczywistej nieprawidłowości zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy dostrzegł wprawdzie, że wyrażony przez Sąd Apelacyjny pogląd odrywający moment powstania procesowej potrzeby (powinności) powołania faktów i dowodów w celu wykazania wiarygodności wzajemnej zgłaszanej do potrącenia (art. 503 § 1, art. 217 § 2 i art. 381 k.p.c.) od chwili, w której pozwany skorzystał z materialnoprawnego uprawnienia do dokonania potrącenia, jest dyskusyjny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CZ 83/16, niepubl.; zob. jednak także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., II CSK 243/08, niepubl., w którym przyjęto, że zarzut potrącenia podlega rygorom koncentracji materiału procesowego określonym w uchylonym obecnie art. 479¹⁴ § 2 k.p.c.). W świetle motywów wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie można było jednak uznać, by wyrok oparty na tym zapatrywaniu był wadliwy w stopniu oczywistym i widocznym już *prima vista*, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Kwestia ta mogłaby być rozważana w kontekście ewentualnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), zagadnienie takie, wraz z konieczną jurydyczną argumentacją, nie zostało jednak sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl. i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aw
aj